

Uuteen huume politiikkaan vuonna 2005

EU-parlamentin joulukuussa 2004 hyväksymä luonnos EU:n huume strategiaksi osoitti, että asiallinen keskustelu kannabiksen asemasta jatkuu Euroopassa suomalaisten tiedotusvälineiden sensuurista ja poliitikkojen omien etujen ajamisesta huolimatta. Parlamentin luonnoksessa todetaan realistisesti huume politiikkamme jääneen vanhojen ideologisten käsitysten vangiksi ja ehdotetaan uusia lähestymistapoja kannabiksen käytön säätelyä varten.

Uusimman Stakesin raportin mukaan Suomessa toteutettu täyskieltoon pohjaava huume politiikka ei ole kyennyt suojelemaan kansalaisia huumeiden käytön leviämislähteenä eikä huume ongelman haitoilta. Suomalaisen huume politiikan onnistumisena pidetään sitä, että huume kauppaa pysyy ihmisten olohuoneissa. Tämä onkin kuvaavaa suomalaiselle politiikalle: kaikki on hyvin niin kauan kuin ongelmat pysyvät maton alla.

Oikeusministeriön tutkija Aarne Kinnunen kertoi raportin julkistamisen yhteydessä, että kannabiksen kotikasvatus on luultua laajempaa. Kannabiksen kotikasvatuksen laajeneminen pysyy piilossa julkisuudelta niin kauan kuin kannabiksen käyttäjiin kohdistuva mielivalta jatkuu virallisena huume politiikkana. Poliitikoille huume- ja kannabisasiat ovat merkinneet ainoastaan irtopisteiden keräämistä vaaleissa. Tämä politiikka on tehokkaasti estänyt asiallisen keskustelun syntymisen Suomessa kannabiksen käytöstä.

Kannabiksen kasvatus rikollisliigoille?

Yhdistyksen tietoon tulee tapauksia, joissa kouluista ja oppilaitoksista on erotettu oppilaita pelkän epäillyn kannabiksen käytön takia. Näin on tapahtunut, vaikka oppilas on oikeutetusti kieltäytynyt huume testistä. Onpa oppilaita erotettu pelkästään humaania päihde politiikkaa kannattavien mielipiteiden takia.

Poliisit ovat tehneet vain ilmiantojen perusteella aiheettomia kotietsintöjä. Kotietsintöjä on tehty myös väärin osoitteisiin. Näistä tapauksista eduskunnan oikeusasiamiehelle osoitetut valitukset eivät ole johtaneet toimenpiteisiin.

Kannabiksen käyttäjiltä voidaan viranomaispäätöksellä viedä ajokortti jopa kahdeksi vuodeksi kannabiksen käyttö rikoksen vuoksi. Tähän siis riittää teko, joka on määritelty sakolla rangaistavaksi rikkomukseksi, eikä henkilö ole edes vaarantanut liikennettä.

Suomessa langetettiin juuri vapaus rangaistus kannabissiemmenten kaupasta. Kannabiksen omaan käyttöön tapahtuvan kotikasvatuksen salliminen on kuitenkin ainoa toimiva huume poliittinen strategia ulkomaisten rikollisliigojen kasvun pysäyttämiseksi. Tällä menettelyllä Suomen valtio ajaa myös kannabiksen kasvatuksen rikollisliigojen käsiin.

Hampunlehtikö huume ongelmamme symboli?

Edelleen suomalaisessa huume valistuksessa käytetään vihreää hampun lehteä symboloimaan koko huume ongelmaa. Ankaraa huume politiikkaa on perusteltu symbolisten viestien lähettämisenä yhteiskuntaan, mutta tämä ei ole johtanut huumeiden käytön vähenemiseen, vaan kannabiksen käyttäjien elämäntilanteen pahanemiseen ja edelleen huume ongelman vakavoitumiseen. Kannabiksen käyttäjien laajuutta ja heidän ongelmiaan ei kuitenkaan tunneta eikä tunnusteta. Samalla koviin aineisiin kiinnijääneille jaetaan yhteiskunnan puolesta piikkejä ja korvaavia lääkkeitä haittoja vähentämään pyrkivän politiikan nimissä.

Nykyinen politiikka johtaa kannabiksen orastavan kotikasvatuksen järjestäytyneen rikollisuuden käsiin, ellei politiikkaa muuteta. Kannabiksen käyttäjiä jää viranomaisten käsiin enemmän kuin paljon vaarallisempien huumeiden käyttäjiä, koska kannabista käytetään enemmän. Viranomaistyössä ei lain

takia erotella laittomia huumeita toisistaan. Tämän takia kannabiksen käyttäjät kärsivät lukumääräisesti eniten nykyisestä huume politiikasta.

Tähän saakka yhteiskunnan määrittelemää huumeiden täyskieltoa ylläpitämään on julkisen rahan jaossa hyväksytty vain ns. kieltolaki järjestöjä. Näiden tarjoama huumevalistus ja toiminta ovat vain lisänneet kannabiksen käyttäjiin kohdistuneita ennakkoluuloja.

SKY:n asema tunnustettava!

Valtiovallan pitäessä kiinni täyskieltoon nojaavasta huume politiikasta samalla kun sallitaan haittoja vähentävät toimenpiteet kovien huumeiden käyttäjille, ovat kannabiksen käyttäjät jääneet oman apunsa turviin. Haittoja vähentämään tarkoitettu politiikka toi aikoinaan huumeiden käyttäjien ihmisoikeudet huume keskusteluun. Tällä politiikalla ei ole kuitenkaan kyetty turvaamaan kansalaisten tasavertaisuutta saada edes hoitoa (EMCDDA (2005) Drugs in Focus, Issue 14, Samanaikainen päihteiden käyttö ja mielenterveyden häiriöt).

EMCDDA:n edellisessä vuosiraportissa (2004) käsiteltiin kannabiksen aiheuttamaa hoidon tarvetta. Yhteenvetona oli, että kannabiksen käyttäjiä joutuu hoitoon muista syistä (huume hysterian takia sekä rangaistuksen vaihtoehtona) kuin kannabiksen aiheuttamien ongelmien takia. Tämän lisäksi runsaasti kannabista käyttävien hoidon tarvetta ja laatua ei edes tunneta. Huumeiden käyttäjien ihmisoikeudet tulee ratkaista lainsäädännön kautta niin, että ne täyttävät nykyaikaisen, demokraattisen yhteiskunnan vaatimukset ihmisarvoisesta elämästä.

EU parlamentin luonnoksessa EU:n huume strategiaksi kehoitetaan avoimeen keskusteluun kansalaisjärjestöjen kanssa (s. 8: i): "olisi luotava budjettikohta, jolla edistettäisiin jatkuvaa neuvonpitoa asianosaisten kansalaisjärjestöjen ja riippumattomien asiantuntijoiden kanssa huume aineepolitiikan vaikutuksista ruohonjuuritasolla".

Yhä useammassa EU-maassa ollaan siirtymässä kannabiksen käytön osalta muuhun kuin rikosoikeudelliseen käsittelyyn, Suomen lisäksi 25:sta EU-maasta vain viidessä maassa sekä Norjassa enää rangaistaan pelkästä kannabiksen käytöstä. Tämä on tapahtunut siksi, että rikosoikeudellinen valvonta aiheuttaa käyttäjille enemmän haittoja kuin kannabiksen käyttö.

SKY tiedostaa hyvin nykyisen tilanteen, mikä on syntynyt kieltolain menettäessä merkitystään. Kannabiksen laillistaminen on kieltolakiin ja huumesotaan sitoutuneille poliitikoille ja virkamiehille vaikea kysymys. Erilaisissa tilaisuuksissa ja seminaareissa saamamme palautteen pohjalta tiedämme hyvin, kuinka kieltolain johdosta virkamiehiltä puuttuu tietoa ja taitoa kannabisasioiden käsittelemisessä.

SKY:n politiikka on ollut alusta saakka tosiseikkojen tunnustaminen. Mielestämme pelkästään kieltolakiorganisaatioiden tukeminen on moraaliton veto virallisen huume politiikan oikeuttamiseksi. Huume politiikan on perustuttava tunteisiin vetoamisen sijasta tutkittuihin tosiseikkoihin. Tähän on päätyttyä myös EU:n parlamentti.

Avoimeen keskusteluun

Olemassa olevien kansainvälisten sopimusten mukaan olisi mahdollista rinnastaa kotikasvatus omaan käyttöön tarkoitettuun hallussapitoon ja lopettaa tarpeettomasti viranomaisten resursseja kuluttavat kotietsinnät.

Jos viranomaiset aikovat erottaa kannabismarkkinat muiden kovempien aineiden markkinoista, on kannabiksen kasvatus dekriminisoitava kuten kannabiksen käyttökin. Kotikasvatuksen lisääntyttä laissa tehty ero kannabiksen käyttäjän ja myyjän välillä on hämärtynyt ja tämä muutos pitäisi mitä pikimmin kirjata lakiin.

Kriminaalivalvonnan jatkamisen sijaan SKY ehdottaa avoimen keskustelun aloittamista käyttäjien ja paikallisviranomaisten kesken, kunnes lainmuutos on voimassa. Olisi tuettava kotimaista osaamista ja kehittyvää kannabiksen käyttökulttuuria, jonka puitteissa opitaan terveelliset käyttötavat.

Suomen kannabisyhdistys tarjoaa asiantuntemuksensa ja kokemuksensa uuden huume politiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen Suomessa.

Suomen kannabisyhdistyksen kevätkokous 20.3.2005